Ime predmeta 1	RUDARSKA HIŠA BAZOVIŠKA 4
Ime predmeta 2	/
ID številka / EŠD	002.88.Idrija
Upravljavec	Mestni Muzej Idrija, Prelovčeva 9, 5280 Idrija
Lastništvo	Javno
Lastnik	Občina Idrija, Mestni trg 1, 5280 Idrija
ID številka / EŠD	EŠD 184
Klasifikacija dediščine	Mesto, Stavbna dediščina – druge vrste stavbne dediščine

OPIS

Kratek opis	Idrijska rudarska hiša je specifičen tip večnadstropne stanovanjske stavbe. Pribrežna in s pročeljem obrnjena v dolino, zaradi svoje višine, bele fasade in številnih majhnih oken daje vtis monumentalne stavbe. Izhodiščna oblika tipične rudarske hiše je sicer pravokotnik (površine cca. 8 x 9 m). V triosni fasadi z visokim zatrepom so razvidni trije stanovanjski nivoji, spodaj klet in zgoraj podstrešje. Debeline sten po navadi ne presega 15 cm. Streha je dvokapna, z naklonom okoli 60 stopinj. Okna na čelni fasadi so majhna in dvokrilna (60/90 cm) in so po navadi razporejena v nadstropjih od spodaj navzgor po pravilu: 3 – 3 – 4 – 1. Hišni in kletni vhod sta na pribrežnem delu stavbe. Kratko kam
Mere	Površina 115 m2, višina 12,2 m.

Materiali	Les, kamen, skodle.
Datacija	1780
Avtor / Proizvajalec	Podatek o avtorju ni znan.

Slikovne priloge

Prvotna raba	Konec 18. stoletja je zaradi višanja zaposlenih v Rudnik in priseljevanja prebivalcev v Idriji prišlo do velike stanovanjske stiske. Zaradi skromne mezde je v eni rudarski hiši živelo več ljudi (do 16). Te so imele gospodarja, ki je pobiral najemnino (čenš) in redil domače živali ter najemnike z družinami. Ti so se pogosto selili. Pomanjkanje prostora je sililo najemniške rudarske družine v skromno življenje, racionalno izrabo prostora in preprosto izbiro pohištva. Vsaka družina je imela samo dve postelji, otroci (v povprečno 5 ali 6), so zato spali tudi v predalu (ladlcu), na »kanapeju« (klop z naslonjalom zadaj in ob straneh) in na podstrešju. Rudarji so se ob večerih radi zbirali po hišah pri pogovorih, družabnih igrah (tombola, domino, karte, »volkalca«) in opravilih. Ženske in otroci pa so v tem času klekljali.
Sedanja raba	Rudarska hiša se ohranja, varuje in prezentira kot pomembna dediščina rudarjenja v Idriji z izjemnimi univerzalnimi vrednotami. Stavba se nahaja v avtentičnem zelenem okolju. Predstavlja specifičen primer bivanjske kulture v rudarskem mestu. Po statični sanaciji stavbe in ušvrstitve njene notranjosti, je na voljo za ogled obiskovalcem od leta 2002 dalje. Pritličje hiše je opremljeno z avtentično opremo iz prve polovice 20. stoletja. Rudarska hiša je tako izjemnega pomena zaradi dokumentarno zgodovinske vrednosti, ki priča o specifični bivanjski kulturi rudarjev in njihovih družin v preteklosti.
Prvotna lokacija	2357 Idrija – mesto, št. parcele 376 (vključno z stavbo št. 464)
Sedanja lokacija	Ni spremembe

STANJE OHRANJENOSTI

Zgodovina opravljenih	

posegov	1985: odkup hiše; 1986–1990: obnova fasade, impregnacije lesene konstrukcije z zaščitnim sredstvom, zamenjava oken, izdelava ometa, prekritje strehe s skodlami; 1988: obnova notranjosti (podovi, stopnišča); 1992: pozidava odprtega ognjišče v kuhinji, ureditev podov; 1999: elektroinštalacijska dela, zamenjava strehe; 2002: belež bivalnih prostorov; 2013: zamenjava strehe.
Sedanje stanje	dobro
Potrebni ukrepi	Izvajanje rednih vzdrževalnih del po programu, vključno z izvajanjem nadzora stanja ter ohranjanjem, varovanjem in prezentacijo dediščine.

DOKUMENTACIJA

Naslov / zbirka / povezave itd., kjer so dostopne podrobnejše informacije	- Register nepremične kulturne dediščine Republike Slovenije; - Odlok o razglasitvi tehniške dediščine v Idriji in njeni okolici za kulturne spomenike državnega pomena. Uradni list RS, št. 66/01, 55/02, 16/08; - Zakon o varstvu kulturne dediščine – ZVKD-1. Uradni list RS, št. 16/08, 20/09; - Baš, Franjo. Rudarska hiša v Idriji. Slovenski etnograf, 1957, X, str. 29–48; - Šarf, Fanči. Rudarska hiša in oprema stanovanj ob prelomu stoletja. Idrijski razgledi, XX, 1975, 3/4, str. 8–16; - Šarf, Fanči. Stanovanjska kultura idrijskih rudarjev ob prelomu stoletja. Slovenski etnograf, 1976, XXVII/XXVIII, str. 7–34.
Izpolnjevalec	Mestni muzej Idrija
Izpolnjeval je	Miha Kosmač

Datum objave	2. 3. 2018
Datum urejanja	Never